

breches ruha és azon keresztül a középvonal felemelése volt.

Atmenet hagyására a divatnak mindig van gondja. Rövidről a hosszú ruhára való átmenet vonalait adják a double ruhák, melyeknek külső burkoló része térdig sem ér és az ebből vedlett német közép-kor lósallangjaira visszatűtő oldaldrapériák, melyek a mai csak átfutó divatot még a leginkább artisztikussá és dekoratívvá teszik. Ezek a lengő, különtestű, színű, anyagu, de szerves részei ugyanazon kompozíciónak már magukban viselik azokat a pillanatokat, melyekben a ruha alapmozdulatlanságából a test, vagy a környezet mozgása következtében kilendül és így nagyban emelik a plaszticitást.

A függés, a lengés, a ráaggatottság fogalma egyébként ősemberi esztétikai igény, mert hiszen a megtámasztottságnak legszemléletesebb képe, érzékelése a függés. A jól alátámasztottság, a teherbírás pedig alapja szemléletünk nyugodtságának és megelégedettségének.

Mint ahogy a festészetben beszélünk post- és neo-impresszionizmusról, szimbolizmusról, expresszionista stb., stb. irányról, épügy megtalálhatjuk ez irányokat a divat terén. Egy-egy premier, hangverseny, garden party, strand, löverseny, színpadi divatrevü megfelelő egy-egy vernissage-nak, melyre divatos és híres asszonyok alakjúp épügy „állítják ki” új divatkreációikat a legjobb szabócégek, mint egy-egy tárlaton új-új képeiket a legnevesebb festők. A ma divatjának esztétikai értelemben feltétlen érdeme, hogy a ruhát művészeti és iparművészeti alannyá tette s ezzel kapcsolatban a szalónruhát kihozta az utcára. Ennek a vívmánynak viszont megvan a maga erkölcsi és anyagi árnyoldala: azon sokféle szempont, melyek mind meg kell feleljen, luxuscikké avatta a mindennapi ruhát és hétköznapivá a nőt.

A tetszeni vágyás erotikum. A divat tehát az erotikum felszabadulásának alkalma, póza. A mai női ruha középvonalának alászállása szintén erotikus póz, melyben a csipőcsontok, mint természetes tartók függesztik fel a szövetet s ezzel egyuttal az érzékelésnek, a megakadályozott mozgás, a lekötöttség impresszióját adják. Az alább szállított középvonal ezzel a lekötöttséggel megváltoztatta a járás ritmusát, a testi mozgás dinamikáját is, melyből viszont egy egész csomó új elindulási, megállási, lépcsőre lépési, leülési stb., stb. póz származott.

Vagy talán egy szépen leomló leülésből született egy új ruhaötlet. Mindegy. Mindent meg lehet indukálni és deduktíve is magyarázni.

(Folyt. köv.)

Mihalik Kálmán.

Élt 26 évet. Nem! Ebben a 26 évben csak az életre készült az ő csupa harmónia, csupa muzsika lelke. Csodás melódiákat énekelt a szíve. Dall volt a beszéde. A jobb, a szebb jövő reménye égett egész lényében. Mindezt a sok kincset két kézzel szórta sok szenvedéstépte szüleinek, Bertusnak — az erdélyi leánynak, aki meleg szívéhez forrott egy életre s csak az oltár kellett volna, szentséggé emelje ezt a szent szerelmi odaadását a szűz szívének, hogy magyar asszony legyen belőle — és nekünk a vele egy kínos kálváriát taposó, feltámadásunk hajnalát váró harcálló testvéreinek.

S aztán 1922. szeptember 6-án este fél nyolc órakor, hosszú hetek kínos tusája után, mikor barátainak megadta végrendeletét, szüleinek megüzente, hogy jó fiuk volt s menyasszonyának azt, hogy nagyon szeretted, dalos szívet, a jövő reményének biztató szavu hárfáját meggyilkolta fagyasztó mosolyával a Halál. Széttépte a boldogság dalaira teremtett élő hárfá hurjait.

Kálmán Testvérünk! Testedet vissza kell adnunk a földnek. Azt emberi szokás szerint eltemetjük. De Tégedet, azt az egyenes, erős, megalkudni nem tudó, erősen bizó s kitartással hívő lelkedet, azt nem adjuk oda! Az itt marad bennünk, velünk! Annak lelkesítő tüze nagy szükségünk van, hisz olyan kevesen vagyunk, akik bizni tudunk, olyan kevesen, akik hívő lélekkel várjuk a Te lelked szép álmát: Magyarországot!

Olyan kevesen vagyunk! Lásd, Reád nagy szükségünk van. Olyan sok a feladat, sok a munka és fáradtság. Vállaink roskadoznak . . . Lábnak Kálváriát jár. Fejünk töviskoronát hord. Szívünket orgyilkosok töre keresi . . . Testvérünk! Kálmán! nem! mi nem temetünk el Téged, s ha igen, úgy szívünkbe, hogy ott éljen a Te erőd, ott égjen reményed, ott viaskodjék a Te akarated. Hiába hívott haza az anyaföld, Te nem vagy otthon; itt ez a föld nehéz rajtad s nem fogsz benne olyan édesen pihenni, amint megérdemelted. Szívedet magas bércek hívják vissza; lelked derűs melegét sokak szomorúsága keresi . . . Kálmán ne feledd: Kolozsvár vissza vár s ezért nem temethetünk el, ezért kell velünk maradnod, hogy segíts az eljövő harcokban. Segítened kell onnan túlról Neked is s a sok többinek is, akik innen elmentetek; nálatok nélkül nem tudjuk megküzdeni a csatát, mert itt csatához kevesen vagyunk a mindenre elszántak.

Rab magyarok földje legyen könnyű rajtad. Álmaid fölött virrasszon Hadur, a magyarok erős karu Istene.

Halott testvérünket a Szeihe internátus csarnokában fehér öszirózsák közé ravataloztuk fel. Mellette állt édes anyja, ki Kálmán fiában a harmadik és utolsó gyermekét temette s ezt is, mint a másik kettőt, akkor, mikor már a diploma kezében lett volna. Rettenetes tragédia. Ott volt Nagyszebenből jött menyasszonya, a fájdalomak zokogó szüze.

Szóltan bánattal nézték őt a ravatalon tanárai, a Szeihe és Defihe ifjúsága, akik tudják, hogy mekkora érték tünt el a küzdő sorból. Elkísérték az utolsó utra szegedi ismerősei is meleg könnyel, megértő szívvel.

A halotti zsolozsma után Tarcsafalvy honv. fő-lelkész bucsuztatta el; a sirnál a Csaba bajtársi egyelet szegedi elnöke és Incze Antal, a Szeihe szegedi vezetője.

Hitem Hargita — Könnyem Küküllő
Utam Udvarhely — Ostorom Isten!

Szittner és Hoffmann

Therapia laboratorium és dobozgyár r.-i.
SZEGED. Telefon 5-09.

KÉSZIT:

Gyógyszerészeti dobozokat, papírárukat, kereskedelmi dobozokat, cukrászati dobozokat, díszműárukat, reklám cikkeket.

Amíg koporsóját a sirba eresztették, jóbarátai igazán hulló könnyzáró közt a megboldogult szerzette székely Himnusz eléneklésével bucsuztatták, hogy dal kísérelje azt, aki életében csak dalolni tudott, még a szenvedésben is.

„Ki tudja merre, merre visz a végzet
Borongós uton, sötét éjjelen
Segítsd mégegyszer győzelemre néped
Csaba király a csillagösvényen
Maroknyi székely porlik, mint a szikla
Népek harcától zajló tengeren.
Fejünk az ár, jaj, százszor elborítja,
Ne hagyj el Erdélyt, Erdély Istene.“

Könnyünk kevés volt megsiratni őt, az igazi bajtársat, az orvosi és muzsikusi tehetséget, az Uj Élet színi kritikuskát.

Veszteségünk nagy. Bánatunkat szó le nem írja, mert nagyon szerettük Mihalik Kálmánt, aki elsőnek ment ki közülünk a szeged-belvárosi sírkert örök csöndjébe tovább álmodni minden székely szív egyetlen álmáról, erdős, bércecs, napsugaras Erdélyről.

Viszontlátásra Kálmán! Hazamegyünk! Hazaviszünk! Mert Kolozsvár Téged halottan is visszavár.

Ketten.*

(Novella.)

Az asszony ujságot olvas az íróasztalnál, felkaporodva a kényelmes karosszékekben.

Az ember a diványon szivarozik, mozdulatlanul, elnyultan és csak a szeme sarkából nézegeti az asszonyt, a dus hajtól beárnyalt, félprofilban látható arcát, szelid vonalú állát.

Az asszony lapoz, egyszerre csak termete megfeszül, tágra nyílt szemmel átfutja mégegyszer az olvasott sorokat, aztán élénken megfordul és kutató néz az ember lesóványkodott arcába.

— Olvasta a mai lapot?

— Az elejét és végét.

— A végét...? Hja, persze, az apróhirdetéseket?

— Nem, fiacskám, csak a revuet és a vegyest.

Az asszony arca megmerevül és kissé tompult hangon kérdi:

— Miért csukta be hirtelen ezt a fiókot, amikor bejöttem? És maga alá kapott lábát lecsusztatva megböki az íróasztal legalsó fiókját.

Az ember tekintete a fiókról az izmos, formás lábszárra siklik, felkőnyököl és mosolyogva mondja:

— Rajzolni való.

— Ugyan! Mióta rejtegeti a rajzaát?

— A lábikrája.

— Talán a lyukas harisnyám? — S az asszony durcás kacérsággal felveti a lábát.

— Nem győzöm már összeszöni.

— Csókolni való fehérségek villannak elő.

— Három éves kopott pongyolában járok.

— Csak árny és fényből szőtt ingerlő hullámvonalakat látok.

— Köszönöm, ezeket még nem drágitották meg... No de, — egy pillantással a fiókra, türelmetlen hangon mondja az asszony, — hagyjuk a hiábavaló fecsegést. Vagy nem mondhatja meg, hogy mit rejteget itt?

* Az Uj Élet novellapályázatára megküldve beérkezett mű-

— Ejsze, nem lapulhat benne más, csak valami hadititok, vagy duzzadt pénztárca.

— Vagy holmi illatos levélke!

Az asszony hangja most már élesebb és kis szünet után, mialatt az ember újra hanyatdülve a füstfellegekbe bámul, szinte hadarva mondja:

— Elgyöttröm az eszem, hogy mit főztek, lótokfutók, tolongok félnapokon át, hogy zsirhoz, pityókához jussunk és maga azalatt kalandok után szaladgál.

— Csak szivar után — és az ember arca füstfellegek közt tűnik el — vagy hangulat és inspirációk után.

Az asszony harapós tekintetével nem marhatja át a füstfelleget, hátat fordít, az ujságra mered. Kis szünet után újból megfordul és rekedt hangon mondja:

— És most is a hisztériás nők és neuraszténia férfiak szerelmi nyavalygásai, ezt követő perkölesi kacenjameireiben keresi és találja fel a témát?

Az ember becsületes, nyílt pillantással simitja végig az asszony felhős arcát, az orcimpa és szájszöglet közt élesre vésődő ivecskét.

— Nem! (szavalva) Hanem úgy gondolom, hogy a megújulást vágyó östermészet sóhajain szárnyaló tiszta szívek egymást keresésének, összetalálkozásának imádságos, szent perceiről: zengjenek himnuszok a meg nem tapsolt, eget ostromló fiatalok!

Az asszony bizonytalan tekintettel leste a szavakat, most jókedvűen mondja:

— Na, ezt kívágta... helyes!

— Vagy az őszhaju, de ifju szívű mesterek: ha lelkeket megfürösztik az örök élet tavában.

— Az emlékezés szelid világánál?

— Legyen, ha így jobban esik.

— Helyes! Nagyon jó, van tovább is?

— Vagy az erdő sűrűjében bolyongó bajnok, ha csalfa tündér vermébe esik: kacagva sirja el!

— Pompás! Helyben vagyunk! — Csattan fel az asszony és tekintetével majd átfurja a fiókot.

— Tehát mégis csak az asszony! Az örök probléma! Most ezekben a korszakot alkotó nagy időkben, amikor a nagy gondolatok, kitoró érzések izzóvá hevitenek, összekovácsolnak.

— Pillanatokra!

— Most, amikor egy új világ küszöbén a lábunk.

— Elrendeződik szépen minden a régi recipe szerint. A korgó gyomrok háborgó tömegét nyalkig jóllakattják vérrel a jelszókupecek, hogy aztán egymást is fölfalják.

Az ember egykedvűen, de fölényesen folytatja, mialatt az asszony nyugtalanul fel és alájár.

— Ej! Én most a világfelfordulás gyomrában jutottam nyugvópontra. A kötelességem teljesítem. Irodámban kettő helyett is dolgozom, itthon árok, kapálók, öntözők, fűrészelek derekam szakadtáig és ha itt elnyulva, mondjuk két adag spenóttal nyakig lakva, szivervő mellett kimondhatatlanul, a legteljesebb egyensúlyban élvezem az édes-édes pihenést (emeltebb hangon), akkor sziklánál szikládabbá válik elhatárolásom, hogy mint ilyen tökéletes nyárspolgár és kifügástan beamter lépem át az új világ küszöbét. A beképzelt hivatottságtól szuggerált benső kényszer már nem zavar meg a valódi életértékek élvezetében. És ha majd újra telik pecsenyére, egy kis jó borra, hogy a guta meg ne környékezzon: Göre Gábor könyveit és jó detektív regényeket olvasok. A nevetés és az izgalom lévén a legjobb ellenszere a vérpangásnak.

Az asszony megáll előtte, mielőtt azonban szóhoz juthatna, legénykedő hangon folytatja az embert: